

De Postrijder der provincie Limburg

MEN SCHRIJFT IN
te Tongeren bij M. COLLÉ, uitgever en
eigenaar van dit blad, groote Markt, n° 51.

verschijnende dinsdags, donderdags en zaterdags.

ABONNEMENT
binnen de stad, 7 fr. per jaar.
buiten de stad, 8 fr. n^o
Een blad afzonderlijk 15 centiem.
Aankondigingen 15 centiem per
drukregel.

TONGEREN, DEN 27 DECEMBER.

NIEUWJAARSGIFTEN AAN PIUS IX.

Wij openen, te beginnen van heden, de lijsten van onderschrijving voor de Nieuwjaarsgiften aan Pius IX. De katholieken van Limburg, wij twijfelen er niet aan, zullen dit jaar wederom hunnen penning willen neerleggen aan de voeten van den grooten en heiligen vader der geloovigen, wiens majesteit nog door het ongeluk verhoogd wordt. Dit zal van wege de katholieken eene nieuwe en hoogsprekende protestatie zijn die heden des te noodzakelijker is, daar de slechtste driften met verdubbelde woede tegen de Kerk schijnen losgelaten te zijn.

De goede uitslag der vorige jaren, de aanzienlijke sommen die wij iederen keer vergaderden, en de kinderlijke liefdemet dewelke eenieder zijne gift, het zij klein of groot, vergunnen wilde tot troost en bijstand van den H. Vader, zijn ons eene genoegezame waarborg, dat, gelijk voortijds, onze inschrijving eene aanzienlijke som bereiken zal.

Eenieder weet, hoe een boosaardige godsdienstvervolger, een koning door den ban der H. Kerk getroffen, de bisschoppen van Italie grootendeels van hunne inkomsten berooft en in de armoede brengt; hoe hij, het alvernienend plan der goddeloosn uitvoerende, kloosters willekeurig sluit en afbreekt, hunne goederen onrechtvaardiglijk aanslaat en verkoopt, en de ongelukkige kloosterlingen, van alles ontbloot, op de straat werpt en wegjaagt.

En onze H. Vader, getuige van de woede zijner vijanden en van de ellende, waarin zijne kloosterlingen en bisschoppen verkeerden zoekt ze te helpen en te ondersteunen. Hij vergeet zijne eigene noodwendigheden, om zijne kinders ter hulp te komen.

Hij heeft dan te voorzien niet alleen in het bestaan van deze, die Hem in zijn tijdelijk zoowel als geestelijk gezag, bij de verschillende hoven van Europa vertegenwoordigen, niet alleen in het onderhoud van deze, die te Rome Hem helpen zijn geestelijk bestuur uitoefenen, maar ook in den dwingenden nood van zooveel getrouwe bisschoppen van Italie en elders, en van zooveel ongelukkige kloosterlingen van beide geslachten, die vervolging lijden om de rechtvaardigheid!

Aan ons dan, van Hem daarin te helpen! aan ons van Hem den troost te geven het lijden zijner getrouwste dienaars te mogen verzachten en hunne ellende te kunnen verminderen!

Aan ons omdat wij getrouwe kinders zijn van onzen H. Nader!

Leve Pius IX, Paus en Koning!
De giften zullen ontvangen worden bij den Eerw. heer Peeters, deken van Tongeren, alsook op het bureel van den Postrijder.
De eerste lijst zal toekomende zaterdag afgekondigd worden.

De stad Tongeren heeft verleden week voor de eerste maal het bedroevend schouwspel van eene burgerlijke begrafenis gehad. M. Noyen, avoué en opsteller van de *Vedette*, is gestorven zooals hij geleefd heeft, zonder zich met de kerk te willen verzoenen.

Zoohaast M. Noyen overleden was vergaderden zich de leden der rechtbank (voorzitter, rechters, procureurs, griffiers) om te beslissen welk deel zij aan de burgerlijke begrafenis te nemen hadden. Het tribunaal besloot geene plaats in den stoet te bekleeden, maar zich te bepalen met een eenvoudig bezoek in het huis af te leggen en zich te verwijderen op het oogenblik dat de stoet zich op weg zette. Het tribunaal was van gedachte dat de eerbied die het gerecht moet omringen aan zijne leden niet toeliet het minste deel te nemen aan eene ongodsdienstige manifestatie.

De balie, dat is te zeggen de vereeniging der advocaten en der avoués waarvan de overleden deel maakte, vergaderde zich op hare beurt. Niet alleen weigerde zij eene plaats in den goddeloosn stoet te bekleeden, zij besloot zich geheel en gansch te onthouden en zelfs geen enkel bezoek in het sterfhuus af te leggen.

De overleden vrijdenker ging dus begraven worden zonder dat het tribunaal of de vergadering der advocaten en avoués zijn lijk vergezelden.

Dat maakte de rekening niet der inrichters van publieke schandalen. Om gerucht te maken moest er muziek bij zijn.

Over eene goede twintig jaren maakte M. Noyen deel van de muziek-sociëteit; hij speelde het serpent. Sedert dien tijd is hij geheel vreemd gebleven aan de muziek-sociëteit. Maar, onder voorwendsel dat hij nooit zijne demissie gegeven heeft wordt hij aanschouwd als lid der sociëteit. M. Noyen die sedert meer dan twintig jaren de muziek-sociëteit verlaten heeft zal dus door deze op zijne uitvaart vergezeld worden. De muziek-sociëteit, waaraan de overleden vreemd geworden was, gaat doen hetgeen de eigene ambtgenoten van M. Noyen weigeren te doen. Rechtbank en balie weigeren het lijk te vergezellen, maar de Casino die zijn bestaan aan de ondersteuning van talrijke katholieke huisgezinnen te danken heeft, de Casino die door de kerk betaald wordt om de kerkelijke feesten luister bij te zetten, de Casino gaat het vrijdenkers feest opluistern.

Te vergeefs protesteerde het openbaar geweten; te vergeefs begeeft zich te geestelijke overheid bij M. de Tiecken voorzitter der sociëteit om het schandaal te beletten; te vergeefs doet de geestelijkheid hem weten dat er in de kerk een reglement bestaat volgens hetwelk het verboden is aan al degenen die deel nemen aan de kerkelijke plechtigheden van tevens deel te nemen aan ongodsdienstige manifestaties, er was niets aan te doen. M. de Tiecken liet den eerw. heer deken van Tongeren wel is waar hopen dat de muziek-sociëteit vreemd zou blijven aan elke ongodsdienstige betooging,

doch met zijne gewone en te zeer bekende dubbelzinnigheid was hij evenwel vast besloten om het lijk van zijnen bezwemvriend langs de straten onzer stad door de muziek-sociëteit te doen vergezellen.

Hij riep de musikanten bijeen, doch in plaats van hun de aanmerkingen der geestelijkheid mede te deelen zoo als hij het beloofd had, bepaalde hij zich met hun het reglement te herinneren volgens hetwelk de sociëteit hare afgestorvene leden bij de begrafenis vergezelt.

Het reglement van den Casino! Maar M. de president, er bestaat in het geweten van den christen mensch een verhevener reglement dan alle uwe kleine Casino-reglementen. Er is een reglement hetwelk u verbiedt de godsdienstige gevoelens onzer bevolking onder de voeten te treden! Wanneer dat reglement in tegenstrijd komt met het reglement van uwen Casino, dan meenen wij dat uw onnoozel muziek-reglement voor dat verheven geweten-reglement moet buigen.

Gij hebt goed gezegd dat de begrafenis van dien ongelukkigen verdoelden geene ongodsdienstige manifestatie was. Zij was niets anders dan eene belediging tegen de godsdienstige gevoelens onzer medeburgers. Het was niet genoeg voor de inrichters dezer liberale processie van er de vrijdenkers uit alle hoeken des lands op uit te noodigen; de manifestatie moest nog als eene belediging onder de oogen onzer godsdienstige bevolking ten toon gelegd worden.

Het sterfhuus is gelegen buiten de Maestrichterpoort. Een zeer goede weg leidt in rechte lijn van het huus naar het kerkhof. Waarom is men niet langs daar gegaan? Waarom? Omdat het schandaal onvolledig geweest ware! In plaats van den korsten weg te nemen, is men langs de Maestrichterstraat de stad ingetrokken, men heeft de voornaamstewijk der stad doorwandeld, men heeft het middel gezocht en gevonden om op de aanstootelijkste wijze alle godsdienstige gevoelens te kwetsen.

Wij zwijgen over het einde van den opsteller van een blad dat gedurende twintig jaren, met eene onmenselijke woede, de kerk aanrande in hare leeringen, in hare plechtigheden, is hare bedienaars. Bij een graf, buigen wij ons met eerbied neder voor het ondoordringbaar geheim der oordeelen en der oneindige genaden van den Alvermogenden, die, wij moeten het hopen, aan dezen ongelukkigen zal rekening houden van de droevige omstandigheden welke zijn doodsbed omringd hebben. Doch wij hebben niet stilzweigend kunnen blijven in het bijzijn eener ongodsdienstige manifestatie ingericht door de Vrijdenkerij en aan dewelke onze zoogezegde liberalen met hart en ziel deel genomen hebben.

Dit zal de oogen openen van menige eenvoudige menschen die tot heden niet begrepen hebben dat liberalerij en vrijdenkerij eene en dezelfde zaak zijn. Hunne strekkingen zijn dezelfde. Het enig verschil bestaat hierin, dat de liberalen van Tongeren wat meer schijnheilich zijn.

Met droefheid heeft men verleden woensdag gezien dat de directeur en verscheidene professoren van ons stads-collegie plaats genomen hebben tusschen de vrijdenkers die het lijk van den ongelukkigen Noyen naar zijn graf vergezelden.

De eerw. abt Mievius, professor van godsdienst in het collegie, verzoekt ons de volgende protestatie in ons blad op te nemen:

Protestation.

Au nom de la religion catholique dont l'enseignement m'est confié au collège et à l'école moyenne de Tongres, je proteste contre l'acte d'hostilité religieuse posé par ceux de mes collègues qui ont pris part à l'enfouissement du malheureux Noyen.

Comment! le chef de notre établissement faisait naguère poursuivre et condamner devant les tribunaux celui qui l'accusait de donner un enseignement imbu d'irréligion; et voici que par un enseignement bien plus grave et plus efficace, celui de l'exemple, ce même chef vient, avec plusieurs de ses professeurs, marquer sa haute sympathie pour un enterrement anti-chrétien, prendre place dans un cortège de libres-penseurs, et, sous les regards de ses élèves, protester de son estime pour un homme dont la vie et la mort n'ont été qu'une insulte à tout ce que, eux, comme professeurs, devraient apprendre à leurs élèves à respecter et à vénérer.

Je proteste donc énergiquement: je le dois à ma conscience, je le dois à nos élèves et aux parents justement alarmés pour les intérêts religieux de leurs enfants.

On me dira que plusieurs pères de famille faisaient partie du cortège: je ne le sais que trop; aussi pour ceux-là, tout en craignant que leurs enfants ne déshonorent un jour contre eux les conséquences pratiques d'un exemple si fertile en funestes enseignements, je fais pour eux la prière du Sauveur: *Pardonnez-leur Seigneur; ils n'ont pas su ce qu'ils faisaient.*

J. MIEVIUS, prof. de religion.
Tongres, le 27 décembre 1873.

STADS- & PROVINCE NIEUWS.

Het bureel van weldadigheid van Tongeren komt 420 arme kinderen te kleeden die de scholen bijwonen.

Het zelfde gesticht heeft eene eerste uitdeeling van 25000 kil. brandkolen aan de armen gedaan, bij middel van het legaat gedaan door wijlen den heer Emile Stevens.

M. A. Caart, vrederechter te Borgloon is rechter benoemd bij het tribunaal van Tongeren in vervanging van M. Huveners, ontslaggever.

M. M. Coemans aanvullende rechter bij het tribunaal van Hasselt is vrederechter benoemd te Borgloon.

Te Herck-de-Stad zijn dezer dagen achtervolgens vijf personen in een huus van den typhus gestorven. De vijfde wierd daar donderdag begraven. Men verhaalt dat een werkman die uit behulpzaamheid in dat huus was gaan waken, ook den typhus gekregen heeft en er van gestorven is. Zou de hoogere regering tot wering van die vreeselijke ziekte geene maatregelen dienen te nemen?

Als de typhus ergens onder de beesten ontstaat, zijn de hoogere en lagere besturen seffens zoo fel in de war; zouden zij die vreeselijke ziekte onder de menschen slechts met gekruiste armen moeten aanzien? En zou 's lands gezondheidsdienst hier geene middelen tot tegeweer tegen die doodelijke ziekte weten aan te wenden?

DE OUDE FRITS.

NAAR HET HOOGDUITSCH.

(7^e VERVOLG.)

— Sire, beveelt gij, dat ik waarheid spreken zal?

— Ja, ik beveel het u!

— Sire, ik heb mij niet tot uwe majesteit gewend; ik heb mijnen koning, hoezeer ik hem vereer, afschoon hij voor mij het schitterendste gestarnte van deze geheele eeuw is, ik heb hem niet om zijner bijstand mogen vragen, omdat ik, nu ja, omdat ik de zoon mijns vaders ben!

— De zoon uws vaders! Gij zegt dat op zoo tragische toon, dat men zou gaan denken, dat uw vader een misdadiger geweest is. Is dat zoo?

— Neen, uwe majesteit, mijn vader was een man van eer, een dapper officier; uwe majesteit verveerdigde zich, met eigen handen hem de ridderorde voor verdiensten, tot loon zijner dapperheid te geven.

— Maar ik begrijp nog volstrekt niet, hoe het u zou kunnen benadeelen, de zoon uws vaders te zijn. Hoe heet hij? Noem mij uwen naam!

— Sire, mijn vader was de officier van Bellna, zegde Wilhelm op luiden en plechtigen toon.

— Von Bellna, herhaalde de koning, Von Bellna. Wacht eens even! Ik moet mij eens bedenken, wat ik van hem weet!

— En de koning vouwde de handen op den rug, en stapte langzaam eenige malen het vertrek op en neder. Daarop bleef hij vlak voor den vlaggejonker staan, die weer als te voren zijne militaire houding aangenomen had.

— Stond uw vader bij de huzaren van het regiment Ziethen? vroeg hij haastig.

— Ja, uwe majesteit.

— Dan hebt gij er goed aan gedaan, u niet tot mij te wenden, want er kleefte eens smet op den naam uws vaders.

Neen, uwe majesteit.

— Ja, zeg ik u! Uw vader was een dappere vechterbaas, maar hij had geen eergevoel, en daarom kon ik hem niet gebruiken.

— Sire mijn vader was een man van eer...

— Hoe, riep de koning dreigend en met vlammend oog uit. Waagt gij het mij tegen te spreken?

— Sire, het betreft mijn vader?

— Daaraan hebt gij gelijk. Het betaamt een zoon de eer zijns vaders te verdedigen. Het spijt mij echter, u te moeten zeggen, dat het vergeefs is! Luister, ik heb er bewijzen voor! Ik had de dappere daad uws vaders gezien en mij daarover verheugd. Ik wilde hem voor die daad beloonen en zond hem de ridderorde. Maar het spijt mij, dat ik het u moet zeggen, uw vader was een hebzuchtige, een gierigaard, en een gierigaard heeft geen eergevoel. Ik liet uwen vader de ridderorde bestellen, en ik schaam mij het te zeggen, toen men hem zegde, dat hij volgens het reglement tien dukaten moest betalen aan den adjutantsekretaris, bedankte hij voor de ridderorde, om het geld niet te moeten betalen. Was u dat wel bekend, mijnheer de vlaggejonker van Bellna?

— Sire, het was mij bekend, en niettemin zeg en herhaal ik: mijn vader was een man van eer.

— Luister verder! Het voorgevallene werd mij terstond megedeeld, en ik liet nwen vader in mijne tent bij mij komen. Om mijne tafel lag het ridderkruis en daarnaast een rolletje van honderd dukaten. Ik toonde beide aan uwen vader en zegde tot hem: kies zelf het loon voor uwe dapperheid! En weet gij wat uw vader deed? Hij koos de honderd dukaten. Was ook dat u bekend, mijnheer de vlaggejonker van Bellna?

— Sire, ook dat was mij bekend, en toch herhaal ik het, mijn vader was een man van eer.

— Hoe durft gij dat nog volhouden? Geloof gij dan ook, dat het ellendige geld een beter eerloon is, dan de ridderorde, met welke de koning, ten aanzien van de geheele wereld, de borst van den dappere versiert! Denkt gij dus, even als uw vader, dat honderd dukaten in de beurs meer weerd zijn dan een lintje in het knoopsgat? Als gij er zoo over denkt dan had gij gelijk, toen gij zegde, dat het een ongeluk is, de zoon uws vaders te zijn, en zeg ik tot u hetzelfde wat ik destijds tot uw vader zegde; gij hebt geen eergevoel in 't lijf!

— En uw majesteit zou mij daardoor een even gruwelijk onrecht aandoen, als zij destijds mijnen vader aangedaan heeft.

— Mensch, wat durft gij zeggen?

— Sire ik waag het, de eer van een man te verdedigen die zelf zich niet verdedigen kan, daar hij reeds voor Gods troon zich bevindt. Die man was mijn vader, sire! Mijn vader, die ik steeds als een heilige heb geëerbiedigd, mijn vader, die een martelaar der eer is geweest.

— Gij zult ten langen leste nog willen bewijzen, dat het eene groote heldendaad, eene eervolle handeling uws vaders geweest is, het geld te kiezen boven de ridderorde, niet waar?

— Dat zal ik uwe majesteit bewijzen.

— Wat? Zijt gij krankzinnig? Weet gij wel, dat ik u om uwe koppigheid naar de vesting zenden zal?

— Dat weet ik, uwe majesteit, en ik zal als soldaat, dat vonnis ootmoedig van mijnen generaal aannemen, en hem danken voor de genadige straf. Maar eerst zal ik met vrijmoedigheid tot mijnen koning spreken, die mij gezegd heeft, dat hij een vader voor zijne soldaten is. Hij zal het mij dus wel veroorloofte, de eer van een zijner soldaten te verdedigen. Uwe majesteit moge mij dan daarna als een rebel naar de vesting zenden als ik dan maar den troost met mij medeneem,

dat mijn vader niet alleen een dapper soldaat, maar ook een man van eer geweest is!

— Hoor! Wanneer gij mij dat bewijzen kunt, zal ik u uw verzet tegen de subordinatione vergeven. Blijft gij mij het bewijs schuldig, dan marcheert gij naar de vesting, en blijft gij uw leven lang vaandrig. Spreek thans! Rechverdig het gedrad uws vaders, zoo gij kunt!

— Sire, acht dagen geleden had ik dat nog niet kunnen doen; heden kan ik het, en met mijne geheele ziel dank ik God daarvoor!

— Weet gij dus zelf ook eerst sedert acht dagen dat uw vader een man van eer is geweest?

— Neen, sire dat heb ik geweten, zoolang ik leef. Men behoefde mijn vader slechts aan te zien, om te kunnen weten, dat hij een edel mensch was, en het geloof daaraan was reeds in mij, toen ik nog een kind was, het groeide met mij op, toen ik een knaap was, en het werd tot eene innige overtuiging in mij toen mijn vader mij het ongeluk van zijn verleden openbaarde, toen ik hem plechtig zweeren moest, dat ik zijn geheim zou bewaren, totdat een ander man, die mede in het geheim betrokken was, gestorven zou zijn.

— En, die andere man?

— Sire, die is acht dagen geleden gestorven, eergisteren heb ik hem naar de laatste rustplaats geleid, en met de handvol aarde, welke ik op zijn lijksteente strooide, heb ik hem de vergiffenis mijns vaders in het graf toegezegd, en heb ik, de oude vlaggejonker hem ook vergiffenis geschonken.

— Wie was die man?

— Sire, het was mijn grootvader, de vader mijner moeder! En nu, zoo uwe majesteit het mij veroorlooft, zal ik haar verhalen, waarom mijn vader het ellendige geld verkoos boven de ridderorde, welke jaren lang het doel van zijn eerezuchtig streven en van zijne dapperheid geweest was.

(Wordt vervolgd.)